

Onderzoekt de Schriften

Woordstudie

-

Nee, dit is geen reclame voor een bepaalde serie bijbelcommentaren. In de rubriek WoordStudie willen we deze keer het woord ‘onderzoeken’ bekijken, en daarvoor is het nodig de Schriften te openen en te bestuderen. Het is fijn de Schriften te lezen en daarvan te genieten. Maar wie aan bijbelstudie doet, weet dat er verschil is tussen ‘lezen’ en ‘lezen’. Lezen we alleen maar, of willen we het gelezene ook graag in praktijk brengen? De vraag ‘Hoe leest u?’ (Luc. 10:26), is dan ook een terechte vraag. Soms is echter de vraag ‘Begrijpt u wel wat u leest?’ (Hand. 8:30), volkomen op zijn plaats. Daarom is het nodig dat we de Schriften niet alleen lezen, maar ook ‘onderzoeken’.

Gr. ereunaoo

Het Gr. woord *ereunaoo* betekent oorspronkelijk heel letterlijk ‘naspeuren’, ‘proberen op te sporen’. Homerus (midden 9e eeuw v. Chr.) gebruikt het woord al om de activiteit van honden aan te geven, die sporen van dieren ‘nasnuffelen’ met hun neus. Latere auteurs (Plato, Aristoteles, Philo) gebruiken het om wijsgerig of taalkundig onderzoek aan te duiden. Bij hen zien we dus de betekenis ‘onderzoeken’. Op die manier wordt het woord ook gebruikt in de Septuaginta, de Griekse vertaling van het Oude Testament. In het Nieuwe Testament worden de Schriften onderzocht (‘Onderzoekt’ of ‘U onderzoekt de Schriften’, Joh. 5:39; vgl. 7:52), en wordt er teruggeblikt op de profeten van het Oude Testament, die niet alleen hebben geprofeteerd maar ook hebben onderzocht (lett. ‘uitgezocht’, van Gr. *ek-zèteoo*) en nagevorst (= lett. ‘nagespeurd’) ‘welke of wat voor een tijd de Geest van Christus die in hen was, aanduidde’ (1 Petr. 1:11). Zij waren er dus intensief mee bezig, in die zin dat zij niet slechts de van Godswege aan hen gegeven voorzeggingen uitspraken of opschreven, maar ook als geïnteresseerde gelovigen de betekenis van wat zij mochten doorgeven, hebben ‘nagevorst’ (1 Petr. 1:10).

De Heer hoeft niet om die reden de Schriften te onderzoeken, want Hij weet precies wat de Geest bedoeld heeft en nog steeds bedoelt. Maar Hij onderzoekt wél uw en mijn hart! Dat is op zichzelf wel

een indrukwekkende gedachte, vindt u niet? ‘En Hij die de harten doorzoekt, weet wat de bedoeling van de Geest is’ (Rom. 8:27). Geen enkel hoekje van ons gedachteleven, ja, van onze diepste motieven, blijft buiten bereik van Zijn toetsende en onderzoekende belangstelling. Het is ontzuiverend, misschien zelfs wel verootmoedigend, te beseffen dat dit ook het geval is ten aanzien van onze activiteiten in gemeentelijk opzicht: ‘(...) en alle gemeenten zullen weten dat Ik het ben, die nieren en harten doorzoek’ (Openb. 2:23).

De Geest van God gaat onvoorstelbaar ver in Zijn onderzoek: ‘Want de Geest onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God’ (1 Kor. 2:10). Zover kunnen wij nooit komen. Zelfs (of liever: juist) de meest toegewijde en bijbelgetrouwe onderzoeker van de Heilige Schrift zal tot de conclusie moeten komen dat misschien wel de belangrijkste vrucht van zijn onderzoek de erkenning van zijn eigen nietigheid en tegelijkertijd van de ondoorgroendelijke majesteit (d.i. grootheid) van God is. God blijft Zelf de Majesteit in de hoge (Hebr. 1:3), die Zijn troon in de hemelen heeft (Hebr. 8:1), de eeuwige, alleen wijze God (Rom. 16:26-27). Wat rechtstreeks samenhangt met Zijn Persoon kan slechts voorzichtig worden afgetast (vgl. Hand. 17:27), maar nooit uitputtend worden nagespeurd. Zijn oordelen zijn in die zin ‘on-onderzoekbaar’ (Gr. *an-ex-ereunètos*). Daarom schrijft Paulus: ‘Hoe ondoorgroendelijk zijn Zijn oordelen’, en in datzelfde vers ook: ‘en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen’ (Rom. 11:33). Voor dit laatste woord ‘onnaspeurlijk’ gebruikt de apostel overigens een woord dat zelfs letterlijk met ‘voetsporen’ (Gr. *ichnè*) samenhangt (Gr. *an-ex-ichniastos*).

Maar ook als ons onderzoek van de Schriften ons leert dat we niet alles kunnen onderzoeken of naspeuren, dan hoeven we niet te denken dat we iets tekortkomen. Paulus spreekt immers over de ‘onnaspeurlijke rijkdom van Christus’ (Ef. 3:8). Over die voor ons niet te meten rijkdom mogen we nadenken, die mogen we onderzoeken in de Schrift, in het besef dat we die nooit volledig in kaart kunnen brengen. Maar we mogen er geweldig dankbaar voor zijn, en onze Heer Jezus Christus vertellen dat we Hem eren om die voor ons onnaspeurlijke rijkdom van Zijn Persoon.

Oude Sporen 2013

